

UNIJA PROTESTIRA PROTI POSTOPANJU EMIGRACIJSKIH OBLASTI Z.D.A.

Toronto. — Postopanje emigracijskega odelka ZDA ki je zadržal na meji dva člana Enotne Električarske Unije, ki sta kot delegata nameravala na konferenco GE unijskih lokalov v New York-u, je bilo ogorčeno protestirano po GE-UE delegatih konferenci v New York-u in po predsedniku unije Albert J. Fitzgerald-u katera ima okrog 600.000 članov v Kanadi in Združenih državah.

To postopanje ameriških emigracijskih oblasti je v nastprotju z prostim prehodom meje na obe strani po zastopnikih mednarodnega strokovnega unijskega gibanja.

Mr. Fitzgerald je karakteriziral postopanje njegove vlade, kot poskus eksportirati Taft-Hartley zakon z vsemi protidelavskimi tendencami in tako zanikati kanadskim delavcem pravico, da si svobodno izvolijo osebe katere bi jih zastopale na različnih mednarodnih sejah in konferencah te unije.

Ta unija zanika mnoge obdolitve iz virov delodajalcev, časopisja itd., da je unija dominirana po komunistih. Ta unija je unija delavcev v kateri je lahko član vsak delavec, katere članstvo sme izvoliti vsako osebo, katere je po mnenju članstva sposobna, da se bori za pravice članstva, brez razlike, narodnosti, vere, barve ali političnega prepričanja in pripadnosti.

Postopanje emigracijskega odelka mora zbuditi ogorčenje vsega kanadskega prebivalstva posebno pa unijskega gibanja, ker se pos-

lujuje pravil, ki jih je izdal "Canadian Chamber of Commerce v ZDA, kot pripomočka za prodajanje Taft-Hartleyevega zakona ameriškega ljudstvu.

Kanadsko članstvo te unije se pridružuje ameriškega članstvu unije v skupni protest in ogorčeno protestira to vmešavanje v notranje zadeve te unije po odelku ameriške vlade in obenem zahteva, da kanadska vlada podvzame korake in zaščiti pravice delavcev radi prehoda meje v toliki meri kot so zaščitene pravice zastopnikov kompanij z katerimi ima ta unija pogodbene razmere.

Poskus uvoziti v Kanado lov na čarovnice, ki je voden po odboru za ne-ameriške aktivnosti, ki je dosegel tako smešen ali nevaren uspeh, v slučaju Hollywood-ske preskave, se mora pripoznati kot nevarnost za demokracijo ne samo v Združenih Državih Amerike ampak tudi v Kanadi.

So izgledi, da kanadske kompanije posebno General Electric Co. niso le nedolžne gledalke v tem postopanju ameriške emigracijske oblasti pri preprečevanju dveh kanadskih delegatov udeležbo na konferenci. Natančni upogled v stvar tega Chamber of Commerce v Kanadi pokaže zelo močan vpliv GE na vodilnih mestih te ustanove v Kanadi in Združenih Državih.

Kanadani odklanjajo biti nepristranski in ne bodo dovolili delodajalcu in delodajalce — podpirajočim interesom diktirati delavcem, kdo bo njihov zastopnik. V tem leži fašizem.

Kako je na Tržaškem Svobodnem ozemlju

Trst. — Ker se ni prišel guverner, je tržaško ozemlje še vedno pod dvema vojnima upravama, tako da v manjšem okvirju obstojata še dve coni, A in B. Cona "A" v kateri imajo oblast anglo-ameriške oblasti, obsega Trst, Milje in najbližje okolice Trsta. Na Skofijah je še vedno blok. Ostali del Istre, ki ni bil priključen Jugoslaviji, ki pa po ratifikaciji mirovnih pogodb s prihodom guvernerja pripada STO-ju, kakor Koper, Izola, Piran, Umag, Novi grad, Buje ter podeželje so še pod upravo JA (Jugoslovanska armada).

Razlika med obema conama je stara, dobro znana zadeva. Na eni strani se vse po starem sistemu, na drugi pa ljudska oblast. V starem sistemu navijanje cen, špekulacija, črna borza, brezposelnost, obnova na mrtvi točki, ohranitev tlačenstva v obliki kolonata, borba delavstva proti izkoriščevalcem, preganjanje in oviranje slovenskega jezika ter vse, kar je naprednega, javni škandali na dnevnem redu, ropi in tatvine vsak dan, propaganda za vojno, hujkanje in vzemirjenje, tako v Trstu, kjer širijo vse mogoče in nemogoče alarmantne vesti.

Tam v coni "B", pa kot v Jugoslaviji, ljudska oblast, ki ne dopušta špekulacij, kjer brezposelnosti ni, kjer se dela in gradi ter obnavlja koikor je mogoče, kjer je delavce gospodar tovarne, lastnik zemlje pa tisti, ki jo obdeluje.

V coni "A" napadajo Slovence, preko bioka pa složno živijo Slovenci in Italijani in se vedno bolj razumejo. V coni "B" se ne govori o vojni, vse dela vse gradi.

V notranjem političnem življenju so bili v teh tednih važni dogovori, med najvažnejšimi prav gotovo ustanovni kongres KP SFO-ja ter ustanovni kongres SIAU (Slovensko-italijanske anti-fašistične unije), v kateri so zbrali napredni Slovenci, Hrvati in Italijani. Pred dnevi so tudi Enotni sindikati imeli svoj ustanovni kongres. Vodilne ljudske organizacije se reorganizirajo, da bodo kos naogam v novih razmerah. Mesec oktober je bil mesec tekmovalnosti. Kar po vrsti so bili razni "tedni" za dijake, sindikate, za SIAU, za mladino in "Teden kulture", ki bo obenem slovesen in razgiban začetek kulturnega delovanja na deželi in v mestih.

V Trstu so žigosali osebne iz-

KANADSKA MLADINA ODLIKOVANA

Med množičnimi graditelji Mladinske proge Šamac-Sarajevo, katere je odlikoval Prezidijski narodne skupščine FLRJ na dan otvoritve proge 16. novembra, se nahajajo tudi trije Kanadci in kanadska mladinska Brigada.

Orden dela prvega reda je dobila kanadska Mladinska brigada, kot celota.

Komandant iste, Homer Stevens, je dobil orden dela drugega reda. Orden dela tretjega reda so dobili nam dobro poznani mladinci, ki so nedavno odšli v Jugoslavijo: Nikola Uremović, komandant prve skupine mladine kanadskih izseljencev in Nikola Kopajtić (mlajši) komandant druge skupine mladine kanadskih izseljencev.

ČASTITAMO! — Ured.

PARNIK "RADNIK" JE SREČNO PRISPEL S POVRATNIKI V SPLITSKO PRISTANIŠČE

Mladinska proga največji objekt prvega leta v Petletnem planu dograjena

Zenica, (Taanjug) — Mladinska proga Šamac-Sarajevo je dograjena in je bila na veličastnem zborovanju v Sarajevu 16. novembra izročena prometu. Na tem zborovanju je govoril tudi predsednik zvezne vlade maršal Tito in je med drugim v svojem govoru mladini in graditeljem proge dejal:

"Ta proga ima ogromen značaj za vso našo državo, za vse naše zvezne enice, za naš Petletni plan in njegovo izvršenje. Bogastva-katera leže v tej divni deželi — Bosni, postajajo z to progo dostopnejša za vse naše narode. Ne postajajo dostopnejša za posamezne kapitaliste, ampak za naše narode, za delavce, za one kateri delajo. Ta proga ima ogromni pomen tudi za zvezno edinicu Bosno in Hercegovino, za njen vsestranski nadaljni razvoj, ker se s to progo povezuje še tesneje z ostalimi deli naše države.

"Mladinska proga ima ogromni politični in moralni pomen za naše narode — znotraj države in izven njenih mej. Vaše delo na tej mladinski progi in prošlo leto na progi Breko-Banovići, je odjeknilo širok celega sveta in vi ste s svojim delom, s svojo požrtvovalnostjo, dvignili ugled naše dežele na tako višino na kakršni še ni bila nikoli prej. Vi ste dvignili ugled naši deželi pred očmi vsega sveta in vsa obkrovanja katera se širijo, da je naša dežela — dežela nemirov, da je naša dežela — dežela nesvobodna itd. — vi ste zrušili z vašimi krampi, vašim delom in pokazali vsemu svetu, da je Jugoslavija dežela mira, da dela in gradi, da bi se dvignila iz ruševin v katero nas je vrgla vojna katastrofa in vojni zločinci, kateri so še danes vojni hujskači."

Maršal Tito je nato izjavil, da se je Ljudska mladina prva javila za izvršenje ogromnih nalog v zvezi s Petletnim planom. Za izvršenje Petletnega plana je ona dala sedaj ogromni doprinos. Mladina je pokazala primer, kako je treba delati in je potrebno, da to dela tudi v bodoče. Toda te naloge morajo biti v bodoče lažje, kakor je bil slučaj do danes. "Prva dolžnost mladine" — je podčrtal Maršal Tito "je, da se uči. Na prvem mestu mora biti učenje in potem delo. Ona si mora v šolah pridobiti znanje, katero ji bo omogočilo, da bo jutri še več koristila svoji domovini. Vsaki oni kateri to zanemarija kaže s tem, da ne razume duha nove Jugoslavije. Nova Jugoslavija hoče imeti mlado generacijo umno, vsestransko izobraženo in izsolano, ker se je že pokazalo, da ima mlado generacijo, katera je pripravljena na največje žrtve.

Govorec o Petletnem planu je Maršal Tito rekel:

"Ta prvi Petletni plan se izvršava do danes z neprimernim tempom. Že do sedaj je izvršenega mnogo. Ni moj namen naštevati, kaj vse smo že dosegli, ali morem reči odkrito, da smo mi, ako ne več, dosegli vsaj toliko, kolikor smo pričakovali. V mnogih slučajih smo dosegli pa tudi več.

"In v pogledu življenjskega standarda", — je naglasil Maršal Tito — "se položaj v Jugoslaviji vedno bolj izboljšuje. Mnogi zlobni "preokoli" so govorili, da bo Petletni plan znižal življenjski standard našega ljudstva. Mi se bomo trudili, da se življenjski standard naših delovnih ljudi ne bo znižal, ampak da se bo nasprotno povišal. Že je tudi v marsičemu izvršeno izboljšanje. Življenjski standard se bo znižal samo onim, kateri ne marajo delati. Mi smo v svojem delu že dosegli take rezultate, da vidimo jasno perspektivo in prekršten pot v socializem v naši državi. "Socializem pomeni — storiti za vsakega državljana pogoje življenja dostojne človeka. Sociali-

reakcija z ogromno vojsko in atomsko bombo. Na vse to je Maršal Tito dejal: "To so fantazije", — in je nato dodal: — "Vendar so pa ti ljudje škodljivi, ker žele ovirati enotni napor ljudstva za izgradnjo dežele in da pri ljudeh ustvarijo prepričanje, češ, da ni treba delati, ker bo baje vse zrušeno. A jaz, tovariši tukaj pravim tako: da vojna ne bo tako lahka. Provokacije bodo morda, ali kar se tiče raznih vojni hujskačev, moram podčrtati, da se naj ravno oni boje vojne, ker teško njim ako pride do vojne.

"Mi smo pri nas nacionalizirali tovarne in izvršili agrarni reform. Vzeli vlepesešnikom zemljo in jo dali poljedelcem, a delavcem to je ljudstvu — tovarne. Ali to še ni socializem. Z zastarelo tehniko v industriji se ne more graditi socializem. Socializem zahteva prilagodenje vseh rezultatov človeškega uma v korist ljudstva, dviganje in tehnično racionalizacijo naših podjetij in naših rudnikov, da bi z manjšim trudom mogli dati več produktov.

"Ustvarjanje socializma, industrijalizacija in elektrifikacija naše dežele" — je nadaljeval Maršal Tito — "zahteva ogromne napore. Mi smo vse kar je bilo najboljšega v deželi, a vas mladino v prvi vrsti postavili v pokret, postavili v pokret pošteni trud naših ljudi. Ali to še ni zadosti, ker moramo iz inozemstva dobivati ono kar nimamo. Nam so potrebni stroji, a za stroje moramo dati ono, kar imamo. Mi imamo naše roke, da z njimi iz nederjev zemlje vlečemo bogastvo katero ima ona, da bi za to dobili stroje. Prišel bo čas, ko nam tega ne bo potrebno dajati, ampak bomo tukaj predelavali in potrosili. A sedaj moramo dati, Mi moramo, morda tudi od naših življenjskih nakazil v skrajni nujnosti dati, da bi dobili stroje. Ali delamo to tako, da tega naš narod ne občuti pretežko na svojih plečih. Mi moramo izvršiti naš Petletni plan, ker je to jamstvo našega obstanka in nadaljnega razvoja naše dežele. Mi ne maramo, da bo naša država zaostala, ker zaostale vedno tolčejo in vsak hujski jih hoče zasujati. Eno napredno deželo, z visoko tehniko, z socialističnim urejenjem močno deželo, pa ne more razbiti nikaka sila. Poglejte primer Sovjetske zveze, kateri sovražnik ničesar ni mogel, odkar je ustvarjen socializem.

Obnirni se na domače sovražnike demokratičnega urejenja v Jugoslaviji, kateri iskoriščajo mednarodni položaj, da bi ustvarili psihozo, kakor da bo jutri prišlo do vojne, kateri širijo lažnjive vesti in kateri pripovedujejo po kavarinah, da bo Amerika v Jugoslaviji premenila stanje na staro in da bo v Jugoslavijo prišla mednarodna

Naj živi naša divna, junaška mladina, katera gradi novo in boljše Jugoslavijo!"

500 ZAPRTIH NA OTOKU MADAGASKAR

Paris: — Francoska častniška agencija "France Press" je prinesla vest, da je na otoku Madagaskarju v ječi več kot 500 oseb, po "neuspeli poskušnji strmoglaviti francosko kolonialno oblast prošlo soboto 22. novembra.

POROKA V ANGLEŠKI KRALJEVSKI HIŠI

London 20. novembra — Na dan 20. novembra je bilo poročano, da se je poročila princeznja Elizabeta z poročnikom Filipom Mountbaten, bivšim princem grške kraljeve hiše, ki je sedaj dobil naslov vojvoda Edinburški.

Princeznja Elizabeta je starejša hčerka kralja Jurija VI. in kraljice Elizabete. Princeznja Elizabeta je prestolonaslednica, prestola britanskega imperija.

Slavnostni poroki so poleg visokih angleških državnih dostojanstvenikov, prisostvovali tudi kralji in visoki državniški mnogih držav sveta. Ulice po katerih se je vozil

MAKSIM BJELIČ, BIVŠI UREDNIK "SRBSKEGA GLASNIKA" SE ZAHVALIL V IMENU POVRATNIKOV ZA SPREJEM

Tanjug poroča, da je 15. novembra popoldne prispel v splitsko pristanišče jugoslovanski preko-oceanski parnik "Radnik" s tretjo skupino preko 400 izseljencev povratnikov, ki so se čez dolgo vrsto let iz Kanade in Združenih držav definitivno vrnili v svojo rojstno domovino.

Povratnike je pričakalo in pozdravilo 25.000 meščanov Splita in okolice. Sprejem je bil prisen in ganljiv. Naši povratniki, ki so toliko let preživeli v tujini in težili za povratek v svojo rojstno grudo, so se znašli v objemu svojih bratov in sester. Vrnili so se v novo in prerajeno deželo, v vse drugačno, kot je bila takrat ko so jo zapustili. Sprejem, ki jim ga je nudilo ljudstvo Splita in okolice je sprejem ki izraža občutke vsega naroda v Jugoslaviji. Povratnike so pričakali in pozdravili tudi zastopniki ljudskih oblasti.

V imenu povratnikov se je za ta navdušen in prisrčen sprejem zahvalil Maksim Bjelič. On je med drugim dejal:

"Naša radost pri povratku v domovino je tako velika zato, ker ne prihajamo v staro Jugoslavijo, katera nas je odgnala v svet, ampak prihajamo v novo Titovo Jugoslavijo v kateri so narodi konč-

no prišli do svoje svobode in pravice."

BRZOJAV VODITELJA SKUPINE PINE MAKSIMA BJELIČA

Split, 17. novembra. — Potovali smo odlično. Izrekli smo se v Splitu 15. novembra. Sprejem je bil veličasten, preko 25.000 prebivalcev Splita in okolice nas je pričakalo skupaj z zastopniki Ljudskih oblasti, kateri so držali pozdravne govore.

Pozdravi, pesmi, poklici in godba — vse polno ljubezni in toplote je odmevalo preko pristanišča našega draga Splita.

Prišli smo v času velike zmage naše mladine, naših narodov, v času dovršenja, Mladinske proge Šamac-Sarajevo. Proga je dovršena dva tedna pred določenim rokom. To zmago slavi vsa naša država in vsi naši narodi.

Polni smo navdušenja za državo, katera slavi delo, Titovo Jugoslavijo. Želim najboljše uspehe v kampanji za našo napredno časopisje in v delu Sveta Kanadskih Južnih Slovanov, ki ima velike zasluge.

Vsem tovariškim pozdrav.

V imenu tretje skupine povratnikov,

Maksim Bjelič.

ZASEDANJE ZUNANJIH MINISTROV VELIKIH ŠTIRIH SE JE ZAČELO

London, 25. novembra: — V torek se je začelo zasedanje konference zunanjih ministrov velikih štirih, Anglije, Francije, Združenih držav in Sovjetske zveze. Najglavnejše vprašanje na konferenci bo sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo in Avstrijo. To vprašanje se je že razpravljalo na prejšnji konferenci zunanjih ministrov v Moskvi in ker so med zunanjimi ministri velikih držav obstojala različna mnenja, se je to vprašanje predložilo na to konferenco, ki se sedaj vrši v Londonu.

Reakcionarni tisk, kakor vedno tudi sedaj prerokuje, da ta konferenca ne bo uspeła. Nekatero časopisje gre celo tako daleč, da nagovarja, da bi se sklenil poseben mir z Nemčijo. Proti takemu miru se pa protivi celo ameriški državni tajnik za zunanje zadeve George Marshall, ki je v svoji izjavi dejal: — "da ako na tej konferenci ne pride do sporazuma, se vseeno ne bodo razšli, ker tak nasvet je ne-realen in neizvršljiv. To bi samo podelilo Evropo v dva dela za vedno. To pa ni naša politika, naša politika je zjediniti Evropo." se je izrazil g. Marshall.

Na tem zasedanju se bo tudi razpravljalo vprašanje Slovenske Ko-roške.

SPOMENIK RDEČI ARMADI V BATINOJ SKELI

Beograd, (Tanjug) — V Batinoj Skeli kjer so pred tremi leti za časa Osvobodilne vojne, čete Rdeče armade, katere so se ramo ob ramu borile z enotami Narodno-osvobodilne vojske Jugoslavije, preko račile Donavo in razbile odpor so-vražnika, je bil 9. novembra v prisotnosti preko 20.000 oseb na slavnostni način odkrit spomenik Rdečarmejcem padlim v teh borbah. Slavnostnemu odkritju spomenika so prisostvovali: podpredsednik Prezidijskega Ljudske skupščine FLRJ Jugoslavije Moša Pijade, predstavniki Zvezne vlade, Vlade LR Srbije, Generaliteta Jugoslovanske armade in predstavniki množičnih ljudskih organizacij. Prisotni so bili tudi: predstavniki Vse-Slovenskega odbora, poslaniki Sovjetske zveze, Čehoslovake, Poljske, Rumunije in diplomatični predstavniki Bolgarije, Madžarske in Albanije.

Na slavnosti je v imenu JA govoril načelnik Generalnega Štaba Koča Popović, kateri je dejal med drugim:

"Ta spomenik ni samo znak pri-

znanja Rdeči armadi za njena velika dela, ampak tudi spomenik trajne in neomajane zvestobe Sovjetski zvezi s katero so naši narodi zvezali svojo usodo za vedno in na kateri strani se bodo vedno nahajali v borbi za ohranjanje mira, za miroljubno sodelovanje med narodi, proti imperialističnim napadalcem in podžigalcem nove vojne."

Ambasador Sovjetske zveze Lavrentijev je podčrtal, da je Sovjetska zveza, zvesta svoji politiki, ki temelji na principih spoštovanja suverenitete velikih in malih držav, dosledno branila in brani trajni mir in prijateljstvo med narodi. "Delujoča dosledna na obrambi in neodvisnosti velikih in malih narodov, — je izjavil Lavrentijev — je Sovjetska zveza v borbi za trdni demokratični mir zbrala okoli sebe vse napredne sile današnjosti.

"V skupni borbi je v teku vojne izkovan, zapečaten s krvjo nerazrušljivo bratstvo in prijateljstvo med narodi Sovjetske zveze in Jugoslavije, a v povojni dobi se te zveze z uspehom razvijajo v dobrobit in procvit naših dveh narodov."

Govorec v imenu Vlade FLRJ Jugoslavije je minister Nikola Petrović podčrtal, "da vse človeštvo za večne čase dolguje hvalažnost Sovjetski zvezi in da se je njen vpliv v svetu ogromno povečal. V zadnji vojni, je prijateljstvo in bratstvo z narodi Sovjetske zveze postalo večno in nerazrušljivo," je dejal minister Petrović.

"EDINOST"

Published weekly at

206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,

by Edinost Publishing Proprietor
in Slovenian Language

registered in the Registry Office for the City of Toronto

on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

EDINOST

Izhaja vsako sredo v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Dopisi brez podpisa se ne vpoštevajo. Rokopis nenaročenih člankov in dopisov se ne vrača.

Proslava 29. novembra

Po vseh naselbinah v Kanadi, kjer prebivajo Jugoslavi, se bo tudi letos, kakor lansko leto praznovalo drugo obletnico proglasitve Federativne Ljudske Republike Jugoslavije — 29. novembra, ki je mejnik in prehod iz sužnosti v svobodo.

Na dan 29. novembra 1945 leta je bila za vedno pretrgana veriga sužnosti, katero so morali jugoslovanski narodi nositi stoletja. Odpravljen je bil sistem monarhije in proglašena je bila ljudska vlada. Birokratično, monarhistično stahovladno in nazadnjaško je zamenjala prava ljudska oblast, ki je od tega leta naprej vodila usodo osvobojenih narodov Jugoslavije v boljše in srečnejše življenje.

Nemogoče je v par kratkih stavkih opisati vso veličino in važnost tega zgodovinskega dne, toda kdor je sledil razvoj nove Jugoslavije od njenega osvobodjenja si vsaj nekoliko lahko predstavlja, kaj pomeni ta dan, kaj pomeni nova demokratična ljudska oblast.

Priprava na ta dan, to je osvoboditev sama, je zahtevala ogromne ljudske žrtve, 1.700.000 ljudi, katerim je ljudstvo na vse čase dolžno zahvalo, da so se želje po svobodi mogle izpolniti. Dalje je bila prizadeta Jugoslavija tudi ogromna materialna škoda; cele pokrajine, mesta in vasi so bile uničene po krutem fašizmu, razdejane promet, železnice, ceste, prometna sredstva, lokomotive, železniški vozovi, ladje itd., vse to je bilo z malo izjemo uničeno, kultura je bila v zastoju in tudi delno uničena.

V dveh letih po osvoboditvi in proglašenju republike, je bilo razen človeških žrtve, ki jih ne more nihče nadomestiti; vse vnovič upostavljeno, obnovljeno in zgrajeno, in je celo produkcija v novi Jugoslaviji presegla že predvojno raven. Vse to je bilo mogoče le, ker se je proglasila Federativna Ljudska Republika Jugoslavija, ker so narodi Jugoslavije doživeli 29. november 1945.

Pri proslavi 29. novembra ne smemo pozabiti tudi dejstva, da je bilo vse to mogoče tudi vsled tega, ker so si narodi Jugoslavije v štiriletni kruti borbi proti fašizmu skovali trdno bratstvo in enotnost. Bratstvo in enotnost je glavni pogoj, da so mogli doseči svobodo. Brez bratstva in enotnosti ne bi mogli nikdar slaviti nikakšnega dneva, kot je zgodovinski dan 29. november.

V bratstvo in enotnost je jugoslovanske narode priviedla Komunistična partija Jugoslavije. Brez komunistične partije Jugoslavije, bi še danes v Jugoslaviji vladal kaos in prepri med jugoslovanskimi narodi, kot ga vidimo v raznih drugih deželah, kot v Grčiji, Italiji, Franciji itd.

Borba proti komunizmu, katero je začel Musolini, Hitler in s pomočjo teh dveh nadaljeval Franco v Španiji ter v drugih deželah razni Musolinčki, Hitlerčki in velekapitalistična svetovna reakcija; se danes nadaljuje z vso srditostjo in krutostjo v Grčiji. V drugih deželah se istotako vrše izpadi proti komunistični partiji, ki je jez in braniteljica izkoriščenega naroda. Radi tega se v zapadnih deželah krsti vse za komunizem kar je količjak svobodomislečega ali demokratičnega. Borba proti komunizmu pa je le krinka, pod katero hočejo imperijalistični roparji držati svet v sužnosti, netiti nove vojne in tako poskusiti odvzeti svobodo katero so osvobodjeni narodi z velikimi žrtvami dosegli.

Dan 29. novembra 1945 je dokazal, da komunizem, proti kateremu divja svetovna reakcija, pomaga in vodi iskoristčane množice k svobodi, dočim je fašizem v Italiji, Nemčiji, Španiji, Japonski in drugod tudi dokazal, da vodi v vojno, klanje, zasužnjevanje, in še večje izkoriščanje človeka po človeku. Na žalost se danes po zapadnih državah hujša na borbo proti komunizmu, dočim se proti fašizmu ne podvzame nikakega koraka, še več na vsakem koraku se ga skuša oživiti in podpirati. Na svetlo se je prikazal v Kanadi, Adrian Arcand, v Angliji, Oswald Mosley, v Španiji še vedno sedi Franco na svojem krvavem fašističnem prestolu, kar je sramotno za države, ki se po vsem tem še vedno upajo imenovati "demokratične". Vsled teh in še več drugih znamenj je človeštvu potrebno, da povede boj proti ostankom fašizma, proti vojnim hujšakem, proti vsem onim, ki pod krinko protikomunistične gonje zakrivajo svoje resnične namene, to je, zasužnjevanje drugih narodov in držati v robstvu svoj delavski razred, malega obrtnika in male trgovce, sebi pa iz znoj, trpljenja in krvi vseh teh kovati milijone. Z drugo besedo, človeštvu je potrebno, da si s svojo svobodno voljo proglasi dan, kar pomeni za jugoslovanske narode 29. november, da si v enotnosti in bratstvu zajame svoboden razvoj in po zgledu jugoslovanskih narodov gradi lepšo in srečnejšo bodočnost.

Ob drugi obletnici praznovanja 29. novembra nam pisma in poročila iz rojstne domovine pričajo, da blagostanje narašča iz dneva v dan. Z lastno pomočjo in pomočjo Sovjetske zveze ter drugih novih demokratičnih držav na vzhodu, katere si vse medsebojno pomagajo, nova Jugoslavija z veliko brzino odstranjuje pomanjkanje in gradi na vseh koncih in krajih. Vse to navdaja z radostjo in veseljem vse jugoslovanske izseljence in neosvobodjene brate in sestre na Koroškem in Primorju, ki imajo namen, da se nekoč povrnejo v krilo svoje domovine, da tudi oni uživajo svobodo, ki je zajamčena z proglasitvijo FLRJ na 29. novembra 1945.

Podjetnost Jugoslovanskega ljudstva in važnost SANS-A

Piše F. A. Vider, predsednik

Vsestranska in neizmerna podjetnost, kakršna je po socialnem preobratu Jugoslavije v teku zadnje vojne objela jugoslovansko ljudstvo, je tako glasna priča zadovoljstva velike večine naroda z novo vlado, da ne more tudi najglasnejša propaganda javnost prepričati, da ni to neizpodbitna resnica. To bodo morali končno radi ali neradi priznati tudi apostoli Vatikana, kateri si še vedno prizadevajo prikrito to dejstvo. Taka železna volja in marljivost do hitre obnovne domovine je mogoča le tam, koder ima ljudstvo tako vlado, ki predstavlja mišljenje večine naroda, in koder ima ljudstvo zaupanje v svojo bodočnost.

Ko človek čita razne publikacije, katere sedaj prihajajo iz domovine, posebno še ilustrirana revija "Tovariši", ga nehotne objame tak občutek, da bi pobral svoje bomo ime, odšel v Jugoslavijo in se tam pridružil armadam delavcev, ki gradijo ceste, železniške proge, vzpostavljajo industrijo, kultivirajo kmetije itd. v želji, da bi temu delavnemu narodu — bratom in sestram — vsaj nekaj pripomogel v njegovem naporu pri gradbi boljše bodočnosti.

Komaj sta potekali dve leti, odkar je bil izgnan zadnji okupator iz jugoslovanske zemlje in ki se mu je postavilo po robu ljudstvo, dasi je bilo skoro neznatno napram njegovi sili po številu in istotaku v tehnični obojosti; toda to ljudstvo je bilo velikan po duhu in ta njegova veličina je premagala vso peklenko vojaško tehniko in masinarijo ter končno triumfirala v zmagi. Danes, po kratki dobi kot že omenjeno, pa čitamo, da je v avgustu v novo izgrajeni tovarni "Litostroj" v Ljubljani že pričelo teči prvo jeklo, ki bo industrijno revolucioniziralo vso Jugoslavijo. Več se ne bo treba jugoslovanskim sinovom in hčeram seliti v tujino za kruhom, kot smo se morali neštet. To je tako velika pridobitev za domače delavstvo, da jo je mogoče pravilno ceniti le onemu, ki je sam okusil kruh tujine.

Okupator je jugoslovanskemu ljudstvu prizadel težke človeške kakor tudi materialne izgube, kajti uničenega in opustošenega je bilo toliko, da se skoro ne da popisati. Končno pa je bila dežela še oropana vsega, kar se je dalo odnesti, tako da bi bilo marsikateremu drugemu narodu v takem položaju in ki bi imel jeklene volje do vstrajnosti, skoro za obupati. Toda jugoslovansko ljudstvo ni ubupalo!

To ljudstvo ni čakalo na nobeno zunanjo finančno ali fizično pomoč, pač pa je šlo takoj po končani vojni skoro golih rok na delo in s to svojo odločno voljo v teku par let izvršilo toliko v obnovi dežele, da je obudovano od vseh, ki so videli njegove rezultate. S tem so si pa tudi pred zunanjim svetom ustvarili tak ugled, da jim ga ne more zasenčiti nobena propaganda tistih, ki so pred vojno brezskrbno in udobno živeli po prijaznih letoviščih na račun srag in žuljev jugoslovanskega delavca in kmeta.

Kot ameriški državljani jugoslovanskega porekla moremo le z obžalovanjem opazovati postopanje naše ameriške vlade, katere kolikor mogoče ovira potovanje državljanom, ki želijo obiskati Jugoslavijo. Celo naši šolski mladini je odredka dovoljenje potovanja v Jugoslavijo, da bi se osebno prepričala o tamošnjih razmerah, ki jih nam tako črno predstavljajo.

Kaj naj to pomeni?

Mar se je naša vlada pričela bati lastnega ljudstva in hoče vsled tega prikriti resnico o položaju v Jugoslaviji s tem, da ne dovoli uradnega dovoljenja za potovanje? Če je temu tako, tedaj je nekje nekaj silno narobe. To vladno postopanje prvič ni v skladu z ustavo dežele, katere jamči nam državljanom svobodno gibanje, in drugič je pa škodljivo ožjim prijateljskim odnosom med prizadetima narodoma. Ampak vedno se le ne bo dalo resnico prikrivati in s tem neprijateljskim činom ne bo ta dežela nič pridobila, obratno smo pa mnenja, da lahko gospodarsko mnogo, mnogo izgubi.

Danes v Jugoslaviji, kakor marsikje, še potrebuje veliko zunanje pomoči, katere bi lahko prišla od nas, če bi v Washingtonu mogli vsaj nekoliko razumeti človeški razvoj. Jutri deset let Jugoslavi najbrž ne bodo več potrebovali naše pomoči in tedaj, ko se na nje obrnemo za trgovino, nam znajo obrniti hrbet. Kdo bi jim mogel zameriti? Isto velja tudi za druge dežele pod takozvano "rusko sfero vpliva", katerim tudi nemaroma danes prodajati najpotrebnejših pridelkov, predvsem živeža, v namenu, da s tem preprečimo razvite

kolektivnega gospodarskega sistema onkraj morja, kar je zabitost brez primere. Evropa ne pojde nazaj, ampak bo korakala naprej in naši dolarji ji tega pota ne vstavijo. Ko si pa enkrat sedaj od nas zapostavljeni narodi gospodarsko opomorejo, znajo posledice silno reflektirati na našo domačo industrijo, mase delavcev pa bodo stale v krušnih linijah, kakršnih ne pomni zgodovina, če se bodo tako trdo držali privatnega podjetništva kot sedaj.

Škoda za deželo, v kateri je mnogo poštenih in liberalno mislečih mož in žena in kjer tudi ljudstvo vobče ni slabše od drugih narodov, da je v vladnem vodstvu skupina brezsrčnih politikasov in militaristov, katerih glavni cilji so grabljenje po bogastvu ter dobičkah brez ozira na posledice za narod in človeštvo. Te vrste ljudje tudi netijo mednarodno sovraštvo in pehaajo mase v vojne, v katerih si kujejo milijone.

Bratje in sestre! Slovenski ameriški narodni svet je edina organizacija med nami ameriški Slovenci, katere si resno prizadeva ublažiti sovražno razpoloženje v tej deželi do jugoslovanskega naroda, katerega sejejo imperijalisti ter drugi instigatorji v namenu,

da zažgejo plamen tretje svetovne vojne.

Očete in matere! Ako vam je kaj za vaše otroke in mladino do življenja, ne držite rok križem, stopite v naše vrste in postanite aktivni, da bomo tako možni učinkovito kljubovati miru sovražni propagandi, ki jo zlobno širijo za to plačani elementi. Potrebna so nam tudi finančna sredstva za uspešno pobijanje reakcionarnega navalna na napredno in liberalno misleče ljudi, s katerimi v borbi je tudi SANS od njegovega početka. SANSova blagajna se krči in če bi ne bilo potrebnih denarnih sredstev, je lahko razumeti, kaj bi to za organizacijo pomenilo. Sedaj je čas, da po naselbinah organiziramo razne priredbe v korist SANSa, da se tako pojači njegova blagajna in omogoči naše plemenito delo v obrambo svetovnega mira. SANS potrebuje poživljenja, več odločnih in za naše delo aktivnih bojevnikov v teh resnih časih, ko bi ne smelo biti nikogar, ki bi sedel na platu in čakal trenutka, na katero stran bi bilo varnejše skočiti. Ako pri našem delu za SANS posnemamo brate v domovini v njihovem pogumu in odločnosti, sigurno moramo tudi mi doseči željene uspehe. SANS.

Skrb za študente in prosveto v L. R. Sloveniji

Ljubljana: — Na pobudo ministrstva za prosveto pri vladi LR Slovenije so okrajni ljudski odbori v Sloveniji preko leta adaptirali razne bivše samostane, zgradbe pobeglih ali obsojenih vojnih zločincev, razne zapuščene sodnijske prostore in jih preuredili v dijaške domove. Tako je bilo v Sloveniji v 45 novo urejenih domov sprejeto 5500 srednješolcev, 400 visokošolcev pa se vzdržuje v šestih domovih v Ljubljani. Vendar tudi ti novourejeni domovi še niso zadostili velikim potrebam.

Študenti imajo po dijaških domovih vso oskrbo. V vseh domovih so organizirane dijaške kuhinje, v katerih se dijakom zadovoljivo hrani. V kolikor starši študentov ne morejo v domovih plačevati vzdrževalnine, krijejo stroške okrajni ljudski odbori, za visokošolce pa ministrstvo za prosveto pri vladi LR Slovenije. Od celotnega števila dijakov v LR Sloveniji, ki se oskrbuje v domovih, jih niti 10% ne plačuje vzdrževalnine.

Da bi ljudska oblast omogočila v bodočem letu še večji vpis mladincev in mladink v srednje šole, zidajo nove dijaške domove. Tako gradi okrajni ljudski odbor Ljutomer novi dijaški dom, ki bo gotov drugo leto in bo lahko sprejel 80 do 100 dijakov. V prihodnjem letu bodo pričeli z gradnjo domov tudi v Novi Gorici za 1000 dijakov, na Jesenicah za 200 do 300 dijakov in v Postojni za prav toliko dijakov.

Kredite za zgraditev teh domov bo dalo na razpolago ministrstvo za prosveto pri vladi LR Slovenije.

Kakšno družbo podpira reakcija zapadnih držav

Nuremberg, (AP) — Pred vojaškim sodiščem v Nurembergu, kjer se morajo radi svojih ostudnih zločinov zagovarjati nacistični vojni zločinci se je razkrilo, da je nakupovalni urad I.G. Farben industrije kupoval iz koncentracijskih taborišč žene za svoje eksperimente za katere je zahteval popolnoma zdrave žene in cena \$80.00 za tako ženo se je upravi videla previsoka.

Na sodišču se zagovarja 23 direktorjev "I.G. Farben industrije", proti katerim je pričla Gregorie Afrine, Francoz po narodnosti, razkril grozovita dejanja. Priča Gregorie Afrine je bil potem ko je Sovjetska armada zavzela Osviečim taborišče v januarju 1945, tolmač pri Sovjetski armadi. Pisma ki jih je tedaj našla Sovjetska armada v uradih taborišča so bila nekatera naslovljena ali pa prejeta od I.G. Farben. Med njimi so bila tudi pisma katerih odlomki so kakor sledi:

"V namenu podvzetja eksperimenta za novo soporok mamillo (uspavalno mamillo), bi mi želeli, da nam preskrbite večje število žensk."

Taboriščna uprava je odgovorila, da bo preskrbela te ženske po ceni za 200 mark ali po predvojnem kurzu, za 40c marko, kar bi znašalo \$80.00 za vsako zdravo ženo. Na to pismo je I.G. Farben Ind. odgovorila:

"Prejeli smo vaš odgovor, ampak samratno ceno 200 mark previsoko. Mi smo pripravljene plačati ne več kot 170 mark za glavo. Ako se strinjate s to ceno bomo mi kupili te ženske. Mi rabi-mo okrog 150 žensk."

Osviečim taboriščna uprava je ugodila ponudbi I.G. Farben Ind. nakar je I. G. Farben odgovorila:

Sprejeli na znanje vaš pristane-k na našo ponudbo. Pripravite za nas 150 žensk v najboljšem zdravstvenem stanju in kakor hitro boste nam sporočili, da ste pripravljeni, jih bomo sprejeli v našo last."

Uprava Osviečim taborišča je nato poslala pošiljko 150 najzdravjših žen, ki jih je uprava mogla najti v taborišču in je nato pre-

jela od I.G. Farben Ind. naslednji odgovor:

"Sprejeli našo naročbo, 150 žensk. Kljub shuššanemu (suhe-mu) stanju smo jih spoznali zadovoljivo. Vas bomo stalno obveščali o razvoju tega eksperimenta (preiskušnje).

Po storjenem "eksperimentu" je uprava taborišča v Osviečim prejela naslednje obvestilo: "Poskus je bil storjen. Vse so poginile. Vas bomo v kratkem obvestili, da nam pošljete novo pošiljko."

Ta pisma so sedaj predložena sodišču, kot dokazilni dokumenti. Reakcija zapadnih držav sedaj vedno močnejše podpira to družbo in hujša na vojsko proti Sovjetski zvezi, ki je rešila svet takih in še hujših grozot od fašističnih zveri.

Reakcija in ostanki fašizma morajo biti obsojeni po ljudstvu sveta.

Ameriška reakcija ne bo uspela

Višinski znova opominja vojne hujšake.

New York: — Voditelj sovjetske delegacije Andrey Višinski je 16. novembra znova opozoril vojne hujšake in zavajevalce, da si bodo zlozlozili vrat ako se bodo predznili napasti Sovjetsko zvezo. Doživeli bodo isto usodo, kakor jo je doživel Hitler.

Višinski je to pot govoril na proslavi 30. obletnice Sovjetske zveze in 14. obletnici upostave diplomatskih odnosov med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami.

"Za časa dva in pol meseca mojega bivanja v tej deželi", — je dejal Višinski — "sem videl in slišal, kako se tukaj na vse strani širi idealoško ščuvanje ameriškega naroda na vojno zoper Sovjetsko zvezo. Ni to privikar, da se nam grozi. Poskušali so nas strašiti tudi že prej, pa vendar nisem uspel."

Svetovna reakcija z vsemi silami dela za poslabšanje mednarodnega položaja in rušenje odnosov s Sovjetsko zvezo. Kar koli reakcija poskuša ona ne bo uspela.

Zgraditev nove Gorice bo nov doprinos k petletki FLRJ

Ob priključitvi Primorske k Jugoslaviji je na festivalu na Lijaku dejal predsednik vlade LR Slovenije Miha Marinko: "Odslej se pravi, zavijati rokave. Delovni ustvarjalni polet, kakršnega so pokazale mladinske delovne brigade na Lijanku, naj se razvije po vsej Primorski in Istri." Teh besed so se Primorci resno oprijeli in so že krepko zavijali rokave. O tem pričajo uspehi v razvijanju komunalnega gospodarstva, posameznih ljudskih odborov, to potrjuje razumevanje kmetov pri oddaji njihovih pridelkov, to dokazujejo idrijski rudarji, ki so sredi oktobra dosegli letni plan proizvodnje rude.

Ustvarjalni polet primorskega ljudstva pa je že zdaj in bo še bolj v bodoče dosegel gotovo največje uspehe v tistem delu, kjer nam je krivična meja odtrgala Gorico. Tod je meja zasekala tako rano, da se jo da zaceliti samo z zgraditvijo Nove Gorice. Tako rešitev nam narekuje sedanja stvarnost, kajti prebivalstvo tostran meje je ostalo brez svojega naravnega središča, v katerem so bile zanj šole, tovarne, bolnica, trgovine in vse tisto, kar v svojem vsakdanjem življenju potrebuje. Stara Gorica nam je zdaj odmaknjena in zato potrebujemo novo, pa tudi kaj se bosta združili, bosta tvorili celoto.

Teh misli se je z neverjetnim navdušenjem oprijelo vse tamkajšnje ljudstvo in uresničile se bodo po zasnovi in podpori ljudske oblasti. Dela so se že pričela. Dela namreč za najnujnejše in najpotrebnejše — to je za cesto Šempeter — Solkan, dve goriski predmestji, ki sta ostali nepovezani na našem ozemlju. Brez te ceste bi bilo nemogoče misliti na kaj drugega. Ta cesta bo najvažnejša prometna žila Nove Gorice in povežala bo vse, zdaj presekane ceste, ki vodijo s Krasa, iz Vipavske in Soške doline v Gorico. Na terenu je že vzpostavljeno gradilišče za novo cesto, urejujejo delavska naselja in na treh koncih so začeli delati obhodno cesto, ki bo omogočila gradnjo nove ceste. Geologi in inženirji raziskujejo teren, da čimprej pripravijo dokončen projekt. Naleteli so že na krepko oviro, ker mora biti cesta speljana preko dveh precejšnjih grebenov razmeroma visokega gričevja. Zato bosta na dveh mestih potrebna tunela, da ne bo imela cesta prehodnih vzponov. Tako velikih tunelov, zlasti po širini, doslej na naših cestah še ne poznamo. Potrebna sta temeljita preiskleka, da bo cesta resnično odgovarjala vsem zahtevam in bi prvi uspeh v gradnji Nove Gorice. Vodstvo gradilišča je poverjeno izkušnemu strokovnjaku ing. Pogračniku, ki nam je moderniziral Tržaško cesto in cesto na Ježico. Tak je začetek Nove Gorice, za katero bo preko zime največ dela na cesti, pripravljalo pa se bo že tudi za ostale gradnje, ki so določene v prvem programu.

Na Solkanskem polju, na planoti Kromberg, med železnico in Sv. Gabrijelom bodo začele rasti nove hiše, tovarne, poslopja za upravne, gospodarske in kulturne ustanove. Za vse to je potreben premišljen načrt. Že za določitev lege novega mesta so dobro pretehtali sedanjo odločitev in opustili prvotno misel, da bi Novo Gorico gradili na ravnini pri Vrtojbi, kjer so zelo ugodna tla za zelenjavo in povrtno. Okolica, v kateri sedaj projektirajo Novo Gorico predvsem že arhitektonsko bolj odgovarja.

Poleg ceste bo prva stvar predstavitev železnice, ki teče zdaj tik ob meji. Po novem je trasirana na severozapadnem delu mesta in bodo tam sezidali tudi nov kolodvor. Tako je poskrbljeno za glavne prometne žile. V prvem programu, ki go bodo začeli izvajati z novim letom, je nadalje že tudi nekaj tovarnih. Delavci, ki so prej hodili na delo v Gorico, so zdaj odrezani od svojih delovnih mest. V okviru našega petletnega plana bo dobila Nova Gorica tekstilno tovarno, ki bo po kapaciteti predvidoma odgovarjala tovarni "Intex" v Kranju, in tovarno pohištva, ki bo osnova poznejšega velikega lesnega kombinata, saj ne smemo pozabiti, da so tod doma daleč znani solkanski mizarji in lesni delavci. Za skladiščenje in transport sadja in zelenjave, ki uspeva v tamkajšnji okolici že v najzgodnejši pomladi, bo zgrajena velika hladilnica. Pozneje se bo tudi pridružila tudi tovarna za predelavo sadja in je v drugi periodi gradenj poleg te predvideva li tovarna, tovarna testenin in tiskarna.

Po načrtih bo imela Nova Gorica okrog 20.000 prebivalcev. Zato je v prvem programu določenih 60 milijonov dinarjev za zgraditev stanovanj. Poleg tega pa bodo gradili tudi osnovno šolo, učiteljske in gimnazijo, prav zaradi zelo razvitega poljedelstva pa bodo zgradili tudi agronomsko šolo, ki bo vzgajala predvsem sadjarske in vrtnarske strokovnjake. Prav tako bo med prvimi poslopi na vrsti tudi bolnica, hotel in zgradba za okrajni ljudski odbor. Tak je načrt gradenj za leto 1948, in so že odobreni krediti za ta dela v znesku 150 milijonov. Gradbeni material bodo v glavnem dobivali iz neposredne okolice: iz Anhova cement, v Solkanu je velika apnenica, v bližini je 8 opekarn in tudi z gramozom ne bo težav.

Največ delovne sile bodo dali bližnji in daljni kraji Primorske. Velik interes, ki ga je vzbudila že misel o gradnji Nove Gorice in tudi začetek del kaže, da bodo domačini mnogo prispevali s svojim prostovoljnim delom. V njih je tako globoko in živo zasidrana volja, da jim prej dobe svoje novo in lepo središče, da jim ne bo noben napor preveč in bodo znali z vztrajnostjo preprečiti vse težave. Pa tudi med velikimi mladinskimi delovnimi akcijami, ki se pripravljajo za prihodnje leto, ne bo pozabljena Nova Gorica, ki mora postati nov doprinos naši petletki.

Kakšna naj bi bila zunajna politika Velike Britanije

London: — Vodstvo laboristične partije zavedajoča se tega, da Bevinova zunanja politika izziva vse večje nezadovoljstvo v vrstah same partije se je odločilo "popularizirati" to svojo politiko, da ji da "idealno" ozadje z izdajanjem neke nove vrste "Karte na sto".

Fabijansko društvo, intelektualni center Laboristične partije, je bilo zadolženo s to nalogo in se je obrnilo na tri ljudi, da bi temu društvu poslali material o zunanjih politikah, na temelju teh podatkov, da bi se potem tiskala planirana brošura. To Fabijansko društvo se je obrnilo na W. N. Ewera, poznane desničarja v laboristični partiji, diplomatskega dopisnika "Daily Herald-a", Leonarda Woolfa, predsednika mednarodnega odelka Fabijanskega društva in lastnika časopisa "Political Quarterly", kateri predstavlja centrum Laboristične partije, ter na predstavnika levega krila stranke, Konni Ziliacusa.

Materijal, katerega je prejelo to Fabijansko društvo je bil tako nasproten, da je to društvo smatralo, da je sinteza, tako različnih mnenj in stališč nemogoča in je izdalo sedaj brošuro pod naslovom: "Zunanja politika: dilema Laboristične stranke", katere vsebuje samo originalne priloge Woolf-a in Ewera, dočim je kritični opis Ziliacusa-a Bevinove zunanje politike enostavno zamočen in preskočen.

Leonard Woolf v svoji razlagi zastopa tipično centurmsko linijo takozvane nevtalnosti in ravnotežja sil. Pravi, da izolirana Britanija, ekonomično in vojaško oslab-

ljena, ne more več igrati aktivno vloge vevlesile v sporu kateri se sedaj odigrava med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami Amerike. Britaniji se je potrebno priključiti nikomur drugemu kot — Franku — proglasi naj popolno nepristranost in poskuša zgraditi blok nekaterih zapadnih držav, kaj naj bi bil sposoben delovati neodvisno od ene in druge današnje vevlesile.

W. N. Ewer, nasprotno smatra in se oprijemlje popolne Churchill-ove Fultonske zamisli, da je Sovjetska zveza edina potencialna agresivna velika sila in da bi vsak trud za prijateljstvo s Sovjetsko zvezo pomenil samo "pomirjenje" in da napram temu bi morala britanska zunanja politika iti za čim tesnejšim povezanjem z Združenimi državami Amerike.

Ziliacus v svoji kritiki Laboristične zunanje politike zahteva preorientacijo sedanje servilnega podpiranja ameriške agresije in upostavo evropskega regionalnega sporazuma v okvirju Združenih Narodov. "Potrebno se je sprijazniti z dejstvom", je dejal Ziliacus — "da se more demokracija in politična svoboda doseči v Evropi samo s uspešno socialistično obnovo. Za zapadno-evropske vlade obstoja samo sledeča alternativa: reakcija, fašizem, civilna vojna, kaos, ali pa dati glavno vlogo v tet vladah komunistom ali komunistom, ki naj bi delali skupaj s socialisti", je zavrnil Ziliacus.

Razlaga Ziliacusa-a seveda, kakor je že rečeno, pa ni zagledala belega dne.

Mučenik lastnega pohlepa

"Ameriška domovina" je v svojih številkah z dne 25. julija in 5. avgusta ustvarila za svoje propagandne namene novega mučenika Jožeta Stupica, provizorja v Hinjah na Dolenjskem.

Župnik Jože Stupica je bil aretiran 27. marca 1947, toda ne kot cerkveni zastopnik, ampak zaradi kaznivih dejanj, vsled katerih mora pred jugoslovanskimi sodišči odgovarjati vsak jugoslovanski državljan.

Aretirani Jože Stupica je znal organizirati pošiljanje paketov od Slovencev v ZDA na svoje lastno ime za uboge in po vojni prizadete farane. Hinje so bile požgane tekom vojne in ni bilo stanje kmetov zavidanja vredno, ker jim je vojni požar vpeleli njihove hiše in gospodarska poslopja. Ostali so brez obkles in čevljev. Dobro srce naših ameriških Slovencev ni moglo mirno gledati, kako trpijo njihovi dolenjski rojaki. Na tisoče paketov je prihajalo in se prihajalo na Dolenjsko, ki je najbolj trpela med vojno od vseh slovenskih pokrajin. Zopet se je uveljavila slovenska vzajemnost in čut pomanjkanja rojaku v nesreči. Na poziv nekaterih ameriških katoliških listov so pričeli prihajati paketi tudi na Jožeta Stupico. Do tukaj je vse v redu in bi ljudje v Hinjah lahko prejeli pakete, katerih so bili toliko potrebni, kot tisoči in tisoči ostalih Slovencev.

Toda Jože Stupica, ki je prijemal pakete brezplačno, ni pokazal človekoljubja, kot so ga naši ameriški rojaki, ampak je svojim bosim in raztrganim faranom zaračunal vsak predmet, ki ga je delil iz paketov. Ni pa računal po cenah, ki so predpisane za tekstilne predmete in obutev v Sloveniji, ampak je šel po grabežljivosti poti črnoborčancev. Hinjski farani so prodajali zadnji rep iz hleva, da bi si mogli kupiti za svoje otroke čevlje in perilo. Kar je ušlo nemškimi roparskim rokam, ni ušlo župnikovi blagajni.

Ljudstvo je mrmralo od nedeljah po maši, na njivah pri delu, na sestankih volivcev. Ljudje so spravevali, zakaj lahko sosedne vasi okoli Žužemberka dobivajo od svojih znancev in prijateljev iz Amerike obilico blaga v paketih, ne da bi plačali niti centa za to, a Hinjani pa so morali plačevati po 1000 in še več dinarjev za par čevljev, spodnje perilo itd.

Ljudska oblast, izvoljena od ljudstva samega, ni smela izigrati zaupanja ljudstva in je Stupico prijel ter začela celo zadevo raziskovati. Ko so ljudje videli, da se nova oblast ne boji nobenega gospoda, ne civilnega ne cerkvenega, so odprto in brez strahu izrekli pred sodniki svoje pritožbe. Tako je povedal delavec Alojz Obrstar, rojen v Selih in sedaj stanujoč v Lopati, ki spada pod Hinje, da je moral plačati župniku Jožetu Stupici 400 dinarjev za par nizkih čevljev (\$8). Še več stotakov je moral odšteti župniku Janez Molek, ki mu je moral plačati nič manj kot 1600 dinarjev (\$32.) za par moških in ženskih čevljev; za dve moški obleki, za spodnje hlače in za pullover sweater je pa moral dati kar čisto nov sod 400 litrov velikosti. Samo reveži so bili plen skupšuskega Stupice in ti so nastopali proti njemu pred izpraševalnimi organi. Ubogi Jože šporar iz Vel. Lipja št. 3, Turk Marija iz Vel. Lipja št. 18 in toliko drugi so popolnoma razgalili takšno socialno srce Stupice, ki je dvakrat otcigano slovenske rojake: One v Ameriki, da so si odtrgali od svojih skromnih sredstev, in one doma v požganih domovih, ki so upali in verjeli v pomoč vsakega slovenskega človeka, v talarju ali brez talarja.

Seveda ni mogla biti po volji Jožetu Stupici oblast, ki je vzrasla iz ljudstva in sodila po pravici ne glede na socialni položaj krivca, ne glede na to, ali so bile njegove roke žuljave od dela ali pa samo gladke od štetja bankovcev. Zato je v pismih in dopisih v Ameriko blati in obrekoval slovensko ljudstvo, ljudske odbore in ljudska sodišča.

V treh mesecih preiskovanja v novomeških zaporih je Stupica spoznal neizprosno pot ljudske pravice, ki je izklopala vso njegovo moralno bedo. Nobena sila ni bila uporabljena proti njemu, pač pa težke obtožbe njegovih faranov. Ker je bil slabega zdravja, je bil poslan v bolnišnico. Zdravnik preiskovalnega zapora, znani bivši plezalec in alpinist dr. Vladimir Kajzelj, ga je pregledal 3. junija 1947 in ugotovil, da boleha na degeneracijo srčne mišice. V bolnici se mu je stanje poslabšalo ter je uprava bolnišnice ugotovila njegovo smrt dne 24. junija 1947 zaradi "anemije pernicioza — myodegeneration cordis comp."

Stupica je res mučenik, toda ne mučenik v službi cerkve ali pa svo-

jega ljudstva, ampak mučenik svojega lastnega pohlepa. Njegova krivda je v toliko večja, ker je zlorabil zaupanje ameriških rojakov in revščino pogorelcov in vojnih sirot. Nikogar ne preganjajo ljudske oblasti, ne duhovnikov in ne drugih ljudi, ki prijemajo in delijo vsebino paketov iz Amerike. Na tisoče pisem in izjav o tem priča vsak dan. Stupica je pa sam sebe spravil v nesrečo, ker pač ne more nobena poštna oblast na tem svetu dovoliti takšno počenjejanje kot ga je on zagrešil.

"Ameriška domovina" pa hoče s svojim pisanjem nadaljevati zločinsko postopanje pokojnega Stupice. Ona bi hotela izpodkoptati zaupanje ameriških rojakov in poštno upravo v Sloveniji. Ona bi želela, da bi bil dar dobrih ameriških rojakov izkoriščen v politične namene. Ona si prizadeva, da bi bili paketi plačani in preplačani za gonjo proti lastni stari domovini.

Slovensko ljudstvo, od njega izbrane oblasti bodo takšne poskuse zatrlje, z veseljem pa pozdravile vsako socialno dejanje, ki hoče biti samo prizadevanje za težke žrtve slovenskih ljudi v njihovi borbi za svobodo in socialno pravico!

SANS.

"Javi nam radostno vest, da si se odločil priti domov"

Piše zet Ivan Rustja svojemu tastu Vinkotu Horvat v Windsor in mu v svojem pismu opisuje razvoj nove Jugoslavije, ki bo gotovo zanimal čitatelje Edinosti. Torej tukaj je:

Dragi Vinko: Že dolgo je od tega od kar smo si izmenjali zadnja pisma in ne vem, kdo je komu dolžan, da sedaj odgovori. Vem pa po vsem tem, da sva oba lena za ta posel. Mislim si večkrat, — saj ve kako je pri nas, saj čita naše časopise, ki jih pošiljamo v Kanado, jaz pa zopet vem, kako životarite v tujini iz vašega časopisa "Edinost", katerega dobivam redno in katerega mislim, da si mi ti naročil.

Pri nas v družini ni nič novega. Življenje nam teče z hitrim tempom dalje — v boljše, srečnejšo bodočnost. Vse kar leze in gre, vse se zaveda pomena marljivosti, katera bo pospešila uresničenje naših prizadevanj, naših želja po človeško vrednem življenju. Pri nas, ker vemo, da delamo za sebe, za skupnost, je delovni odnos do dela naravnost gigantski. Povsod v produkciji in drugih gospodarskih panogah je razvito — tekmovanje. Tekmuje se, kdo bo več, boljše, v krajšem času napravil in zmanjšal stroške produkcije. Najboljši v tekmi se proglasa za udarnike, katere se tudi nagradjuje. Vsakdo se trudi, da bi postal udarnik svoje-ga dela, da bi čim spretnješe obvladal svoj posel in tako pospešil delovni proces, oziroma ga skrajšal.

Prišli smo v načrtno gospodarstvo. To se pravi, da produciramo in gradimo to kar najbolj nujno rabimo, ne radi špekulantskih in dobičarskih namenov, ampak zato, da zadovoljimo svojim potrebam in da se osamosvojimo. Za tako gospodarstvo imamo načrt, kateremu pravimo Petletka. Za pet let v naprej smo predvideli svoje zmogljivosti, kaj in kako bomo dvignili naše gospodarstvo. To je ogromni načrt, ki zahteva velikih naporov za njegovo izvedbo, a ga bomo z novim odnosom do dela izvedli — in tudi presegli. V tem času si bomo postavili lahko in težko industrijo, katera bo bruhala dovoljno število strojev itd., kar smo mogli prej vedno uvažati iz inozemstva. Tako se bomo tudi v tem pogledu osamosvojili, da ne bomo predmet dolarske politike, ki z eno roko daje, a z obema pa grabi in zaslužuje.

Pri nas je uveden tak gospodarski sistem, da so gospodarske krize izključene. Tu se ni treba bati brezposelnosti, tu se ni za bati, kaj bo na starost, kaj bo v slučaju bolezni, onemoglosti. Za vse to skrbí naše socialno zavarovanje, katero daje delovnemu ljudstvu široke pravice. Je pa eno, če nič ne daš, nič ne dobiš, kar je edino pravilo. V kolikor prispevaš s svojim delom, toliko lahko dobiš od skupnosti. Le-nuhi in špekulanti, ki so nekdo živeli na račun drugega nimajo mesta med nami. Kdor ne dela naj ne je, saj to je tista pešica ljudi, ki nas obklesje po svetu, ki bruhajo laži ter spletkari v tujini. Ne gre do tem ljudem v račun kakile gospodarski sistemi, kateri jih izključujejo in odstranjujejo iz gospodarskih pozicij na katerih so čepeli cela razdobja ter izžemali narod. Danes je prevzelo oblast v svoje roke ljudstvo, kakor tudi vse gospodarske pozicije.

ŠE VEDNO U BORBI ZA JUGOSLOVANSKO LJUDSTVO

Piše in pošilja: Marija Koneštabo

Cleveland; — Prosim ako vam je mogoče priobčiti pismo moje nečakinje v Edinosti in pa prošnjo, ki prihaja iz moje rojstne vasi, Pregarjev v Brkinah, partizanskih hribov. Nadočitelj Albin Bubnič sem poznala še kot dečka. Pozneje je bil zaprt v Italiji skupaj z mojimi svakom in tremi hčerkami mojega svaka. Po razpadu Italije so jih odvlekli v Nemčijo ali hčerke, to je moje nečakinje so pribežale domov in se borile ter se še bore za jugoslovansko ljudstvo, ker so namreč ostale v svobodnem tržaškem teritoriju. Ali kakšna je ta svoboda?! Fašistična gnezda. In po takem vzorcu bi hotela tukajšnja reakcija vladati Ameriko, prepovedati naš tisk in našo svobodno besedo. Še celo na radio programe so se spravili ali zamen. Mi imamo tukaj našo ustavo, ki nam jamči našo svobodo in pravico ne glede na vero ali narodnost. Stojmo trdno na straži.

Pismo moje četrtne nečakinje, ki se nahaja na mladinski progi Šamac-Sarajevo bo pa povedalo reakciji, da tam ni nikakega prisilnega dela, o katerem tako kriči

tukaj, da je "suženjsko" delo. Le naj tudi reakcija odpre oči kako naša mladina z veseljem dela za svojo boljšo bodočnost. Škoda, da nisem mlajša, da bi jim pomagala, ker se v resnici v Jugoslaviji gradi nekaj lepega, nekaj veličastnega.

Nečakinja Tilka Zadnik je bila v času borbe bolničarka po bunker-jih z ranjenci. Veliko partizanom je rešila življenje. Prej se je nahajala v Kopru, Istru. Od tam so se premestili v Rovinj, ker je Koper ostal pod "Svobodnim" tržaškim ozemljem. Ona mi piše, med drugim:

"Predraga moja teta: Naznanim vam, da se nahajam v Bosni na mladinski progi, ki jo gradi sama mladina od Šamca do Sarajeva, Saj bo sedaj kmalu končana. Na progi je tudi moj mlajši brat Tone in sem bila pri njemu v nedeljo. (Pismo je bilo pisano 3. oktobra t. l.)

Drugače je z menoj vse po starem. Imam se zelo dobro, sem šef ambulance kot medicinska sestra. Delamo vse brezplačno ali se zavedamo, da je to delo za našo boljšo bodočnost. Od doma so mi pisali, da je mama bolna. Zelo se bojim za svojo mamo, da bi se kaj ne pripetilo.

Draga moja teta: kako pa pri vas, Ali ste vsi zdravi. Prosila bi vas, da bi mi kaj pisali, ali ne več tukaj, na dom mi pišite.

Draga moja teta, jaz vam ne morem opisati, kako je tukaj veselo, kako naša mladina dela, vse z udarniškim delom in zmerom s pesmijo na delo in iz dela, tako, da je res nekaj lepega in veličastnega. Kako krasno je, ker je vse tako složno in obnavlja za bodočnost našega življenja in za naše

mlajše, da bodo v svobodi živeli in miru, ne pa tako kakor smo mi do takrat, ko smo si skovali novo svobodno Jugoslavijo.

Zdaj morem reči, da smo vse prenesli, vso to borbo in vse težkosti četudi mi pomaga pri mojem zdravju pa nič ne de, saj ne samo meni, še vedno rada pomagam in bom še pomagala kolikor bom mogla in dokler bom mogla, da nikdo ne bo mogel vzeti naših pridobitev.

Semkaj sem prišla 1. septembra z našo Primorsko brigado, ki šteje 390 brigadirjev. Nisem delala na terenu, ker sem šla takoj v Ambulanto in potem, ko so videli kaj znam je šla ena zdravnica proč iz te ambulante, katero sem potem nadomestila jaz. Odgovorna sem za vse, imam ves inventar na svoji oskrbi in moram včasih opravljati zdravniške posle ker zdravnikov primanjkuje. To mi ni težko delo, ker sem že naučena vsakega dela. Kmetije najprej in potem pa vse drugo. Dokler človek živi mora vse delati in se vsega učiti ter graditi sam sebe.

Vsi me kličejo, da sem zdravni-ca, ker sem na zdravniški odgovornosti, četudi jim povem, da nisem, mi tega ne verjamejo in vprašajo, kako morem opravljati zdravniški posel, če nisem zdravnica? Povem jim, da je vse to praksa. Sicer imam pa tudi šole in tudi diplomo od šole. Oče ni bil zadovoljen da sem šla v šolo, ali jaz sem šla vseeno in se tudi naučila, kar mi sedaj zelo koristi in sem prav zadovoljna z mojim poklicem.

Sedaj bom končala moje pisanje in prosim da mi kaj pišete in ostajam vedno vaša nečakinja Tilka Zadnik.

Razno iz Sudbury-ja

Sudbury: — Dne 2. novembra smo imeli tukaj vinsko trgatve. Pa ne, da bi čitatelji mislili, da je okrog Sudbury-ja vse polno vinogradov, ker je po večini le skalovje, le tu in tam raste nekoliko grmičevja meni neznane vrste, ker le toliko poznam, da to ni vinska trta, kakršna raste v okolici St. Catharines, Kanada in Kalifornija, ZDA., od koder je tudi prišel ta zlahtni sad in tudi drugo sadje, kakor hruška, jabolka itd., ki je bilo razbešeno in razstavljeno po dvorani ter dalo dvorani tako lep in prijeten izgled, nam pa mnogo lepe zabave. Torej to je bila zabava, katera pa ni bila tako obiskana kakor se je pričakovalo, menda zato ker je bila ravno lovska sezona in je bilo mnogo naših lovcov na "jagi". Pričakujemo, da bo druga boljše. No saj tudi ta ni bila tako slaba ali mi bi radi, da bi našo kvoto izpolnili, da se imé "Sudbury" pisalo nad imenom Kirkland Lake, ki je kakor je že znano naš tekmeč.

Čital sem dopis, ki ga je pisal J. Šeme iz Toronte v katerem pravi, da so eno salvo že izstrelili in da že "lodajo" drugo. Meni se zdi "kjer je dosti grmenja je malo dežja". Windsor je eden, ki je bil vedno med prvimi in mislim, da bo tako tudi to pot, čeravno jim manjka F. Balanta a mislim, da bomo tudi brez njega Toronto ugnali.

Naš tekmeč Kirkland Lake se še ni nič oglašil. Mislim, da se tam nekaj kuha in se v resnici bojim, da bo nam še vroče postalo od iznenadnosti. No, naj pride kar koli, mi se bomo dobro držali. Ne bom prezgodaj hvalil Sudbury-ja, ali to vam povem, da so vsi pridi in delajo kot mravlje. Zato se tudi zanašamo, da bomo mi zmagali, četudi nas je manj.

Parnik "Radnik", ko to pišem, je že gotovo prispel v domovino in so tako po dolgih letih povratniki zopet stopili na svojo rodno grudo. Seveda se sliši mnogo pogovorov, ki so v zvezi s povratkom in eden je ta v katerem se pravi: "Ja, jaz bi že šel z 'Radnikom' pa bi me tam potem dali na prisilno delo". Očividno je, da je to propaganda nasprotnikov Jugoslavije in kakšen naivnež mora biti človek, ki ji verjame, če je resnični prijatelj nove Jugoslavije. Nova Jugoslavija nam daje na razpolago svoj parnik, da si morejo izseljenci vze-

riki. Še to ti naj omenim, da bodo dobili na Uršnih Selih elektriko in se bo sedaj živelo vse lepše, ker bodo imeli električni pogon in razsvetljavo, kakor tudi različne druge udobnosti, ki jih nudi moderna znanost.

Naj bo za sedaj dovolj in te prosim, da nam javiš radostno vest, da si se odločil priti domov!

Vsi skupaj te lepo pozdravljamo in kličemo: Na svidenje!

Ivan Rustja.

Torej prijatelji nove Jugoslavije,

ne poslušajte reakcije in sovražnikov nove Jugoslavije. Pustimo jih naj regljajo svojo znano žalbo godbo, mi pa pojdemo z duhom časa naprej in rajši pomagajmo graditi novi svet, ki bo pravičen za vse delovno človeštvo na svetu.

Pozdrav vsem čitateljem Edinosti

Frank Zaic

Toronto, Ont.

Tito Klub Delavske Progressivne Stranke održava svojo redno sejo v petek dne 28. novembra ob 8 uri zvečer, v Bolgarsko - macedonski dvorani na 386 Ontario St. Članstvo se naproša da se v čim večjem številu udeležijo in prisostvuje na tej seji.

Telefon: Midway 9131 Res. Kl. 8889

GRAFSTEIN'S SILK SHOPPE

Mi imamo v zalogi vsake vrste importiranega blaga za moške in ženske obleke vseh vrst in vse kar spada za obleke. Prodaja na yarde.

Za prijatelje Jugoslovane blago po znižanih cenah za pošiljke v Evropo. Odprto vsak večer do 8 ure. Pridite in si oglejte našo trgovino.

Postrežba točna.

278 College St. Toronto.

Naslednje je prošnja Albina Bubniča iz še nerešene Istre, ki se glasi:

"Slovinci in Slovenke v Ameriki: 'Dobro vam je znano, kako so preganjali italijanski nacionalisti in fašisti našo besedo, našo kulturo in naš narod na Primorskem celih 25 let. Višek besnega zatiranja in preganjanja pa je fašistična drhal dosegla posebno v naši Istri.

"Dolga, obupna so bila leta gospodarskega in kulturnega zatiranja, hoteli so iztrebiti naš narod, zato so najbolj preganjali inteligencijo, mlajšemu rodu pa so branili vsak dostop v višje šole.

"Z velikim zaupanjem so zrlili Istrani v bodočnost, ko je bil s skupnimi močmi premagan tisočletni sovražnik našega naroda in našega napredka.

"Toda še sovražne sile so na mirovni konferenci odrekle Slovenski Istri pravico, da bi bila priključena k Jugoslaviji, kjer bi ji bil zagotovljen popolni kulturni razvoj.

"Velik del naše Slovenske Istre bo priključen k novo osnovanemu Svobodnemu Tržaškemu ozemlju (STO).

"Opogumljeni sovražnik bo gotovo še oviral naš kulturni razvoj, to že dokazujejo dogodki v Trstu. Nujno potrebno je, da se ustvarijo trdni temelji, da bo ljudstvo lahko nemoteno razvijalo svojo kulturo v branik svoje narodnosti in napredka.

"V dveh letih ljudske oblasti in Jugoslovanske uprave so bili v Istri doseženi veliki uspehi na prosvetnem polju. Sedaj ima vsaka večja vasa svojo šolo, v Kopru pa je bila osnovana že jeseni 1945. leta slovenska gimnazija za Istro. Tu se bo vzgajala in učila naša istrska inteligenca.

"Sovražnik je poleg razvalin po vaseh zapustil krvave ruševine v kulturnem življenju naroda. Rane bomo zacelili, dvignili bomo kulturni niz našega naroda le če bomo imeli dovolj izobražencev, ki bodo izšli iz naših vasi. Potrebni so nam učitelji, profesorji, zdravniki, uradniki, strokovnjaki za vse panoge življenja. Vzgojili jih bomo

Pokažimo malo več živahnosti

Montreal: — Kakor je vam znano smo v kampanji za naš priljubljeni list Edinost. Naša naselbina ima precej majhno kvoto napram drugim naselbinam in sem mnenja, tovariši in tovaršice, da bi jo zato lahko znatno preokorčili. Seznam pa kaže, da je v naročninah nismo še niti izpolnili. V seznamu sem tudi videl več zaostalih naročnin in bi apeliral, da naj se ti potrudijo obnoviti zaostale naročnine. S tem bodo naredili dolžnost do svojega delavskega časopisa in uslugo zastopniku lista.

Vsi se moramo zavedati pomena našega delavskega tiska in še posebno, ker izhaja tiskan v našem slovenskem jeziku nas veže dolžnost, da ga podpiramo kolikor je v naši moči. Torej, dajmo se potruditi, da bomo našo kvoto izpolnili v najkrajšem času in jo potem po zgledu malega Geraldtona prekoračili, ker kakor sem videl poročilo iz Geraldtona je nas več kot

v naših solah; sposobnih dečkov in deklic ne primanjkuje. Težko je le, ker nimamo še dovolj gmočnih sredstev, da bi vse vzdrževali.

"Istrski kmet ni bogat, s težavo se preživlja, suša ali toča mu večkrat odneseta ves pridelek, drugega zasluska nima, industrija je le v obalnih mestih, gozdov sploh ni. Od bodoče oblasti v STO-ju ne moremo mnogo pričakovati. Kar si bomo sami pripravili bo naše, to bomo gotovo imeli.

"Da bi naši dijaki lahko uspešno porabili svoj čas in dosegli najboljše uspehe v učenju, je potrebno, da imajo poleg šole še svoj dom, kjer bodo imeli stanovanje, hrano, vso pomoč pri učenju in nadzorstvo pri vedenju, tako, da bodo starši iz oddaljenih krajev brez skrbi poslali svoje nadarjene sinove v šolo. Zgradištev tega doma zahteva sredstva, katerih še ne premoremo, ker nam je vojna mnogo uničila, saj je bilo v Istri požganih skoro polovica vasi. Zato, dragi rojaki v Ameriki, se obračamo do Vas, da v plemenitem tekmovalstvu nabereš denarna sredstva za zgraditev dijaškega doma za slovenske dijake v Istri. To bo spomenik Vaše narodne zavednosti; dokaz Vaše ljubezni do materinega jezika in Vaše skrbi za kulturni napredek naše Istre.

"Ker se gre za tako lepo stvar, pomagajte vsi, brez razlike verskega ali političnega prepričanja. Tekmujte, da bo istrska študijska mladina čimprej imela svoj dom, kjer se bo vzgajala v ljubezni do svojega naroda, do svojega jezika.

"Mi zaupamo v Vašo zavednost, v Vašo ljubezen do stare domovine, posebno do naše še ne rešene Istre.

"Istrskim dijakom dijaški dom! "Za Dijaško Matico

Albin Bubnič.

Koper 1. avgusta 1947

Vse prispevke za nov dijaški dom sprejema Osrednji odbor Dijaške Matic.

Dijaški dom
Koper
Trst (Trieste)
Svob. Trž. Ozemlje.

njih. Moje mnenje je tudi, ker je še vedno skoraj polovico kampanje pred nami, da bi sprejeli njihovo željo po tekmi in jih premagali. Še je čas tovariši in poskusimo jih postaviti na drugo mesto, da bo potem tamkaj Montreal. Kvote so enake, le v toliko je naša večja, ker imamo za dobiti 5 novih naročnin. Kaj mislite tovariši v Montrealu.

V Edinosti je tudi oglašena naša proslava 29. novembra, to je dne na katerega se je proglasila Federativna Ljudska Republika Jugoslavija. Banket prirejuje skupno vse tri bratske organizacije Jugoslovancev, zato se vljudno vabite vsi Slovenci in Slovenke, da naj ne manjka nobenega na tem banketu. Na banketu boste dobro postreženi, za kar bo preskrbel odbor.

Torej na veselo svidenje v našem domu na 3447 St. Lawrence.

John Težak.

Uspeh večerinke in zahvala

Port Arthur. — Kakor že veste iz prejšnjih dopisov, smo tudi v Port Arthurju precej marljivi kar se tiče kampanje za naš list Edinost, ter upam da bomo tudi to pot kakor v vseh prejšnjih kampanjah storili kar je naša dolžnost, to je, da bomo izpolnili naš delež in završili kampanjo z uspehom.

V ta namen, kakor je že prej naznanjeno je tukajšnji odsek Zveze Kanadskih Slovencev priredil 1. novembra hišno zabavo, katera je bila precej dobro obiskana in je doprinesla čistega dohodka \$58.00.

Pri tej priliki odbor se želi zahvaliti vsem gostom kateri so nas obiskali ta večer. Posebno zahvalo dolgujemo tov. Krečiču, ki nam je

brezplačno dal na razpolago prostor in pa našemu mlademu harmonikarju John Zatkovicu ki nas je zabaval in z tem omogočil k večjemu uspehu prireditve.

Tudi dobrega prizgrika smo imeli, za kar gre priznanje našim ženskam, tako da mislim je bil vsak postrežen in zadovoljen. Ne smem pozabiti omeniti da je bil tedaj na obisku pri svojih prijateljih tov. Joe Dorenčič iz Geraldtona, ki se je udeležil naše zabave in pri tej priliki prispeval svoto \$10.00 za fond Edinosti, za kar mu iskrena zahvala.

Toliko za sedaj, listu Edinosti pa želim popolni uspeh v sedanji kampanji.

Frank Poje.

Hamilton, Ont.

Mladinska organizacija "The National Federation Youth" bo imela množično zborovanje na 30. novembra ob 8. uri zvečer v "Central Hall, 213 James St. N.

Na tem zborovanju bodo poročali trije mladinski delegati o Svetovnem Mladinskem festivalu, ki se je vršil v Pragi in o Mladinski progi Šamac-Sarajevo. Mladina bo priredila tudi eno uro zabave in razvedrila.

V Prekmurju se je Marija prikazala

MISKO KRANJEC

Kateremu ljudstvu? Tistemu, ki je tisoč let živel eno samo brezdušno življenje v sklopu madžarskega fevdalizma, kjer človek ni slišal nikdar besede, da je človek, pač pa vsak dan vsaj enkrat, da je "marha" (živina)? Ali naj pridejo pomagat tistemu prekmurškemu ljudstvu, ki je v časih stare, pod turostvom Anglije živeče Jugoslavije, prebredo skoraj vsjo zemeljsko oblo za kruhom? Deset do petnajst tisoč ljudi je vsako leto šlo zdoma po svetu, trošilo tam svoje sile, se vračalo zgarano, preživelo doma nekaj mesecev, pa spet moralo po svetu, ker doma ni moglo živeti. Ali je bil to tako velik blagoslov za prekmurško ljudstvo? Na tisoče otrok v Prekmurju je raslo in živel brez ljubezni matera, ki so blodile po svetu. In prekmurško ljudstvo samo je raslo in živel brez ljubezni do domovine. Toda ne domovine, ki je dala vsem tem tisočem doma zaslužka in kruha, ne, ta domovina po teh "voditeljih" ni odrešena prekmurškega ljudstva, pač pa naj bi to postali Angleži!

Še nikdar ni prekmurško ljudstvo ničesar sprejelo s tako odkritim srcom in z radostjo, kakor po tej vojni svojo slovensko domovino, svojo novo državo in svojo ljudsko oblast. Njih domovina se je zdaj prvič za njihovo spoznanje razširila prek ozkega obzorja rodne vasi in Prekmurja na vso Slovenijo, na vso državo. Če katoliška duhovščina v Prekmurju z ljudstvom ni mogla po tej poti, bi morala vsaj molčati, da bi se ne zapletala v zavažanje in izdajstvo. Povejmo odkrito: nova Jugoslavija, ljudska oblast v tej državi, je bila tista, ki je odrešila prekmurško ljudstvo, nova Jugoslavija je tista, ki mu ustvarja v njegovem bednem življenju v vsej zgodovini zdaj prvič boljše bodočnost. Kakšno pravico potem nima katoliška duhovščina v Prekmurju, da zavraža to ljudstvo, da ga vodi in zapleta v izdajstvo? Zakaj, kjer koli je kdo v Prekmurju obsedel, je za slehernim stala mračna senca prekmurške duhovščine.

Potem ko je ta duhovščina pod madžarsko okupacijo zvesto molčala, pa naj bi Madžari počeli kar koli, se danes vsaj ukrep naših oblasti, vsaka odredba, vsak zakon, skrajna sleherna stvar spremeni v njihovih rokah v predmet agitacije proti ljudski oblasti, proti domovini, proti državi. Začelo se je pri oddaji svinjskih kož, masti, jajc, mleka. Gonja se je nadaljevala pri bosanskih otrokih, ki so v svoji bedi našli zatočišče pri premmnogih prekmurških revnih družinah, ko ga na bogatih, v preobilju živčih farah ni našel en sam otrok. Nadaljevalo se je pri vsakovernstnih volitvah, pri Ustavu, pri civilni poroki (medtem ko je bila civilna poroka pri Madžarih nekaj samo po sebi umevnega!). Začelo se je pri agrarni reformi, začelo se je s pesmijo o zapiranju cerkva, zatiranju duhovnikov, preganjanju vere, pri verouku v šoli. Nato je prešlo vse skupaj na slabe letine, na sušo, ki da je je kriva ljudska oblast. Toda na tišem so se isti ljudje veselili suše, ker so izračunali, da bo suša zrušila ljudsko oblast, pa jo zato pošilja sam bog! Toda na dan oddaje žita so duhovniki našli potrebo, da so napravili procesijo za dež, samo da bi ljudje ne oddajali žita. A če je kdaj deževalo delj, so se že ti ljudje veselili, da bo dež uničil tisto, česar suša kljub vsej božji pomoči ni mogla. In to ko so na eni strani agitirali proti oddaji žita in sploh presežkov, so na drugi strani bili veseli, če bi sploh nič ne zraslo, saj ljudska oblast mora slehernemu človeku preskrbeti kruha. Potem da ni obleke, ni čevljev, ni in ni. V tej državi ni ničesar. Ni soli, ni sladkorja, ni tobaka. En sam nepretrgan napad na ljudsko oblast, na domovino, na državo! In kakor po cerkvah vsaj trikrat na dan zvonil, tako je od teh cerkva ves dan zvonilo, da se bo vsak čas spre-

menilo. Vsak čas! Sto, tisoč, še več terminov je v dveh letih propadlo, tako da so treznejši ljudje začeli misliti in sprevideli, da je vse to ena samajleparija. Pa se je tako ljudstvo začelo deliti med tiste, ki so trezno gledali na svet in na tiste, ki so postali samo iz dneva v dan nestrpniji. Prekmurško ljudstvo se ne samo ni uprlo, temveč je spregledalo. Med delavci udarniki po Sloveniji so tudi prekmurški ljudje. Med kmeti udarniki so na prvem mestu bili proglašeni kmetje iz Prekmurja. Bilo jih je trideset. Jaz pa jih poznam zelo mnogo, ki bi prav tako zaslužili ta časten naslov. Pošten, značajni so in zavedni.

Vse to, namreč prebujenje prekmurškega ljudstva, njegovo dozevanje, potem pa, ker se stvar ni premaknila nikamor naprej, pač pa so izdajalci drug za drugim prihajali v roke, je postajalo že preveč mučno in brezizgledno. Ne samo naravno, postalo je nujno, da se v tej zagati prikaže Marija, ki naj opomni prekmurško ljudstvo in ga dvigne proti ljudski oblasti. Marija se mora prikazati. Prikazati pa se mora čim bolj množično, seveda izvemski grešnikov, zlasti takih, ki podpirajo ljudsko oblast.

Marija se je prikazala. To ni komedija. Nasprotno, nekaj žalostnega, že klavnega je v tem. Ko ni hotelo biti ne Angležev ne Amerikancev, se je prikazala Marija. Jaz sem jo sicer hotel napovedati za drugo poletje, ker nisem mislil, da je pri nekaterih že tako hudo. No, s tem se stvar ne spremeni mnogo. Tokrat se ni v grmovju, kar je sicer njena navada, pač pa

Še enkrat je prilika videti pamične slike

Detroit, Mich. — Detroitu in okolici bo še enkrat dana prilika videti pamične slike iz stare in nove Jugoslavije. Nekaj krasnega je za videti kako se danes razvija nova Jugoslavija z novo mlado generacijo, bodisi na delu ali v sportu itd.

Slike tudi kažejo kako je slovenska inteligenca z škofom Rožmanom in generalom Rupnikom na čelu vodila vohunstvo in izdajstvo svojega naroda ter ga dajala v naročje nemškemu Gestapu. Kdor še ni uvjeren, da sta bila ta dva moža na visokih položajih največja izdajalca slovenskega naroda naj pride pogledati te slike, in jih bo videl v družbi nacijev ob njihovih paradah. Ta dva sta bila prava kolovodja nacističnega terorizma.

Ker jima je pa začelo goreti pod nogami sta morala vse pustiti za seboj, tudi te slike, ki prikazujejo njihovo surovost napram svojemu narodu.

Ti filmi se bodo kazali v soboto 29. novembra ob 7. uri zvečer v Slovenskem Delavskem Domu na 437 S. Livernois. Vstopnina je prosta. Po končanem prikazovanju slik se bo nadaljevalo s plesom za katerega bo igrala "Pink orkestra".

Vljudno vabimo Detroitčane,

KIRKLAND LAKE

Naznanja se našemu narodu v Kirkland Lake, da lokalni Svet Kanadskih Južnih Slovanov pripravlja Radio program za dan obletnice proglasitve Federativne Ljudske Republike Jugoslavije 29. novembra.

Radio program se bo oddajal na 29. novembra to je v soboto ob 4-15 do 4-30 ure popoldne. Program bo trajal 15 minut na radio postaji C.J.K.L. na katerem se bo slišalo naše godbene komade med katerimi bo kratek govor o pomenu znamenitega dne 29. novembra. Ne pozabite poslušati.

Matija Otoničar, tajnik lokalnega SKJS.

je odšla posedat med veje. Zakaj med veje in zakaj Marija sploh tako ljubi grmovje in drevje, prepušamo katoliški cerkvi, da razčišče in pojasni svetu.

Mi sami bomo pa priča klavnega konca tega prikazovanja. Ne glede na to, ali je posegla vmes ljudska oblast, da razkrije sleparstvo, bo to prikazovanje samo od sebe zamrlo, kakor so zamrla vsa prikazovanja. Ko bo prišel jesenski dež, celo pa, ko bo začelo snežiti in bodo brili ostri zimski vetrovi po prekmurski ravnini, se Mariji ne bo ljubilo posedati na hrastovih vejah, to je gotovo. Še manj pa se bo ljubilo našim Prekmurcem v snegu in mrazu prezebovati pod hrsti in bolščati v veje. V večini so že toliko previdni in pametni, a še najbolj vneti bodo rajši sedeli pri topli prekmurški peči. In tako bo vseh videnj, ki jih prinaša poleti moreča zatohla vročina prekmurške ravnine, žalosten konec. Zakaj še nikdar se ni zgodilo, da bi se Marija prikazala na topli prekmurški peči. Stvar se je začela nekoliko kasno, da bi lahko imela tisti razmah, kakršnega bi doživela, ako bi se pojavila v običajnem vročem avgustu, ko je do jeseni še daleč. Razgreti prekmurski možgani se bodo ohladili od mraza, malo jih bo premotil novi most in bo v redu. Ni pa izključeno, da gremo v take čase, ko se bo Marija začela prikazovati širom po Sloveniji. Kajpa šele spet prihodnje leto, tako avgusta, septembra. To je čas za prikazovanja. Naši Prekmurci pa bodo takrat že preboleli sleparstvo, v katero so bili pahnjeni.

Windsorčane prijatelje iz Toledo in drugih naselbin, da nas obiščete in vidite te slike ter se tudi drugače razveselite z nami, kajti zabave bo dovolj za stare in mlade. Torej na svidenje v soboto 29. novembra.

Frank Modic, tajnik SANS št. 108

WINDSOR, ONT.

Ženski odelek Sveta Kanadskih Južnih Slovanov bo imel svojo redno sejo v sredo 3. decembra ob 7.30 uri zvečer v Ruskij dvorani na 1220 Drouillard Rd.

Ker bo seja zelo važna je potrebno, da se udeležijo vse članice SKJS ter seje. Ob enem vljudno vabimo tudi vse ostale Jugoslovance, da pridejo v delo naše dolžnosti katere so pred nami.

Mary Simac

Timmins, Ont.

Lokalni Svet Kanadskih Južnih Slovanov vabi na sejo katere se bo vršila dne 7. decembra (v nedeljo) ob 6.30 zvečer na 112 Balsam N.

Vdeležite se seje v čim večjem številu.

Tajnica.

NADALJNA IZJAVA

K moji prejšnji izjavi v Edinosti imam še za dodati, da jaz sicer nisem pisal, da je Mrs. Peček slaba ali nepoštena in kolikor jaz vem, Mrs. Peček ni slaba in nepoštena.

Fred Sršen

SUDBURY, ONT.

Lokalni Svet Kanadskih Južnih Slovanov (Veče) naznanja, da bo priredil proslavo proglasitve Federativne Ljudske Republike Jugoslavije dne 30. novembra ob 8. uri zvečer v naših prostorih na 332 Bessie St.

Vljudno vabimo vse Slovence, Hrvatov in Srbe, kakor tudi druge slovenske narodnosti, da skupaj proslavimo zgodovinski 29. november, dan proglasitve FLRJ, da počastimo spomin na junaške narode Jugoslavije, ki so v svoji naporni borbi izoblikovali staro Jugoslavijo v ljudsko državo, kjer ni več človek izkoriščen po človeku. Obenem, da se pa tudi veselimo uspehov, ki so jih narodi Jugoslavije dosegli po osvobodilni vojni in vsled tega postaja Jugoslavija močna trdnjava miru in blagostanja v svetu.

Torej proslavimo dostojno 29. november, dan proglasitve Federativne Ljudske Republike Jugoslavije. Ne pozabite priti 30. novembra na proslavo v naše prostore na 332 Bessie St. ob 8. uri zvečer. Vsi dobrodošli!

M. Zajc, tajnik S. K. J. S.

Tekma se je začela

Velebiznis si na vse načine prikazuje, da bi preprečil izvolitev Stewart Smith-a v nadzorni odbor (Board of Control) mesta Toronto. Četudi Stewart Smith letos ni bil v Nadzornem odboru je vendar nedavno pomagal plačevalcem vodnih pristojbin dobiti nazaj 10% popusta katerega je bil mestni odbor ukinil. Potom podpisov in protestov, ki jih je organiziral Stewart Smith se je moral sedanji odbor ukloniti in pustiti 10% popusta še nadalje v veljavi.

Stewart Smith dela še nadalje in je mnenja, da se morejo znižati tudi splošni davki, mesta Toronto. Pa ne samo znižati davke, ampak

Montreal, Que.

Proslava 29. novembra

Lokalni Svet Kanadskih Južnih Slovanov in naše tri bratske organizacije ZK Slovencev, ZK Srbov in ZK Hrvatov v Montrealeu prirejuje proslavo z banketom v soboto zvečer 29. novembra, kot drugo obletnico jugoslovanskega narodnega praznika, ko je bila proglašena FLR Jugoslavije.

Vljudno vabimo ves naš narod, Slovence, Hrvate in Srbe in ostale narodnosti, da se udeležijo te proslave v čim večjem številu, da dostojno proslavimo ta veliki praznik ljudstva NOVE TITOVE JUGOSLAVIJE.

Proslava se bo vršila v Jugoslovanskem Domu na St. Lawrence Blvd. katere začetek bo ob 8. uri zvečer. Poleg večerje in godbe, bodo na proslavi tudi dobri govorniki, kateri nam bodo objasnili značaj in važnost 29. novembra za narode nove Jugoslavije in svet.

Odbor.

Stewart Smith, Predsednik

Vsi na proslavo 29 novembra

Toronto — V soboto 29. novembra se bo vršilo v tem mestu koncertno zborovanje, katerega priredi Lokalni Svet K.J. Slov., s sodelovanjem vseh narodno zavednih Jugoslovanskih organizacij, v znak druge obletnice proglasitve Federativne Ljudske Republike Jugoslavije. Dan 29. november bodo vsi demokratični izseljenci — Slovenci, Hrvati, Srbi, Crnogorci in Makedonci dostojno proslavili in manifestirali bratstvo in enotnost. — dan, ko je po dolgoletni borbi in težkimi žrtvami, ljudstvo svobodne Jugoslavije na demokratski način rešilo, kako bode v bodoče živelo.

Proslava se bo vršila v Bolgarsko-macedonski dvorani na 386 Ontario St. Začetek ob 8 uri zvečer.

Zborovanje bo vodil tovariš John Linardič.

Koncertne točke bo predvajal mladinski tamburaški zbor z našo narodno pesmijo in muziko.

Glavni govornik in gost ta večer bo Pavle Lukin, poslaniški namestnik F.L.R. Jugoslavije v Ottawi, kateri bo razložil pomen 29. novembra.

V imenu naselbine bodo pozdravili zborovanje od strani Slovencev, Hrvatov in Srbov zastopniki bratskih organizacij od Macedoncev Andrew Palmerov.

Zatoraj pridite vsi, naj ne manjka nikogar na tej proslavi kdor še količkaj čuti z svojim narodom. Pokažimo ta dan masovno našo solidarnost do našega junaškega naroda, kateri se ni strašil neizmernega trpljenja in borb za osvoboditev naše zemlje izpod tiranskega tujca in domačih izdajalcev, kateri so sami sebi izrekli obsodbo v dnevi osvoboditve z tem, da so vzporedno z tujimi tlačitelji pobegnili iz naše rodne grude, da tam za mejami nadaljujejo svoje nizkotno hlapčevsko-izdajalsko delo.

Za prireditveni odbor Ludvik Troha.

KUPON ZA SPREMENBO NASLOVA:

Naročnik, kadar se preselite in spremenite svoj naslov, ali vam je pa potekla naročnina, izrežite in spolnite spodnji kupon:

Ime:

Ulica, hš. št. ali poštni predal

Mesto:Prov.Drž.....

NOVI NASLOV:

Ime in imek:

Ulica, hš. št. ali poštni predal

Mesto:Prov.Drž.....

Pošljite z spremembo naslova ali pa ponovitve naroč.

EDINOST

206 Adelaide St. W.

Toronto, Ont.

PESEM GORA

MISKO KRANJEC

— Tja me kličeš, k vam. Pa saj delam, kakor vi, ukažite mi kar koli, pošljite me kamor koli, pojdem in napravim. Dobro bom opravil. Če treba, bom tudi poginil. Toda, — jaz sem za nekatere stvari na svetu umrl, ali pa sem prestar, preveč utrujen. Jaz sem v življenju vse izgubil. Kar danes še potrebujem, je moja samota, moj mir, moj svet. Vi boste nekoč vodili svet, vi ga hočete voditi in vi ga morate voditi. Vi po vojni, po zmagi, pojdete v doline, tja vas bodo ponesli vaši cilji, jaz pa se bom po vojni spet umaknil v svoje gore. — Ti tega danes ne moreš razumeti. Mnogo sem razmišljal o vsem. Ko boš velik, me boš laže razumel. Glej, moj svet je umrl. To je bil stari, mirni svet, ki sem ga jaz podedoval, ne pa ustvaril. Svet, ki bo vstal po tej vojni, ne bo moj svet in ne more biti moj. Jaz sem preteklost, mrtva preteklost. Preteklost ne more živeti. Živeti more in sme samo bodočnost. Ta bodočnost si ti, ste vi vsi. Svet mojih idealov, mojih vzorov se je zrušil, ker se je preživel. Nima pomena, da bi ga obujal. Vstaja novi, vse lepši, vse veličastnejši svet, vstaja vaš svet, tvoj svet, svet tvojih sanj, tvojih vzorov. Ta in samo ta ima pravico živeti, ta mora zmagati, ako naj bo drugače, kakor je bilo nekoč. Pomagal ti bom, fant, da boste zmagali. Moje oko bo vse do svobode bedelo nad teboj. Ti ne smeš umreti, vi vsi ne smete umreti! Ker bi s tem umrli tudi novi svet! Maks je čutil, da ta trenutek ne misli več na Drejca zgolj zaradi Jam, temveč zaradi novega sveta mora Drejce ostati.

Kljub vsem lepim besedam, ki jih je bil povedal Maks, kljub temu, da je vse to Drejca tako prevzelo, da je kar pijan poslušal strica in so mu bile oči mokre od ginjenosti, ga je vendar navdajala velika žalost, kar je naposled le povedal:

"Vidim, da nikakor ne prideš popolnoma k nam. Maks. Jaz pa sem vedno mislil, da boš vedno in povsod z nami. . ."

"Povsod bom s teboj, Drejc," je odvrnil Maks. "Kamor pojdeš, bo moj korak šel pred teboj. Moje oko bo čuvalo nad teboj, vse do tlej, dokler boš takšen, kakršnega sem te zdaj našel. Tebi se ne sme nič zgoditi, in tebi se ne bo nič zgodilo. — Jaz sem pogubil Jame, vse na Jamah razen tebe. Tebe hočem in moram ohraniti. Hodil bom vedno pred teboj. In smrt, ki bo namenjena tebi, bo srečala mene. Ti ostani, kjer si, ti moraš biti tam in prav je, da si tam. A jaz te bom čuval, da živ tudi ostaneš. V duhu vidim često vstajati tisti novi, lepši, vse srečnejši svet in kar žal mi je, da ne morem vanj. Ali vesel sem, da lahko vsaj tebe čuвам. To sem ti povedal. Zdaj pa se vrniva, večeri se že po malem in tebe bodo pričakovali. Glej, kako čudovito žari nebo, gore se koplejo v enem samem morju večerne zarje. Tu živeti si Maks želi nekoč. . ."

Gore so se res kopale v večerni zarji, sanjava modrikasta tančica jih je ovijala in doline so bile kakor sence med njimi. Drejc je gledal, a vendar se ni mogel veseliti te lepote. Bil je žalosten, ker se mu ni posrečilo Maksa pridobiti in ga povesti s seboj.

"Kdaj se bova spet srečala Maks?" je vprašal naposled. "Jaz moram še govoriti s teboj."

Maks se je grenko nasmehnil. Vedel je, zakaj hoče Drejc še govoriti z njim. Zato je rekel:

"Kadar boš hotel z mano govoriti, mi na Jamah pusti znamenje. V očetovem ulnjaku, prvi panj od vrat, po Maks se je skoraj nekoliko z viška nasmehnil, nakar grem tam mimo. Lahko pa ob večerih tudi počakaš. — Drugače pa te bom čakal vsak drugi večer, kakor že imaš svojo kurirsko pot. Srečala se bova, kakor zadnjič. Lahko hodiš sam, ako so drugi drugod potrebni."

"In če bi kdaj pretila nevarnost, Maks, kako naj te opomnim?"

Maks se je skoraj nekoliko z viška nasmehnil, nakar je rekel:

"Zame ni nevarnosti, fant. Minila je. Če bi pa kdaj bilo za vas nevarno, vam bom že prišel povedat."

"Kaj imaš tako dobro obveščevalno? ga je vprašal Drejc.

Maks ga je pogledal, ker takoj ni razumel izraza, nato pa je dejal:

"Obveščevalno? Moja mene še ni pustila na cedilu. Upam, da me tudi poslej ne bo." Pospremil je Drejca do Jam. Bila je že noč, ko sta se tam poslovila in krenila vsak na svojo stran.

Drejc se je žalosten vrnil na stanico.

"Kaj ti je, fant?" ga je vprašal komandir Volk, ko ga je videl takega. Drejc mu je naposled povedal, da se mu ni posrečilo privedi s seboj Maksa. "Ne žaluj," je nato dejal Volk. "Tvoj stric bo prišel k nam. Ni ga treba siliti, njega bo življenje prisililo, moral bo priti." Potem je vprašal:

"Ali si mu povedal, da bi jaz rad govoril z njim?"

"Rekel sem mu."

"Ti si mu najbrž pripovedoval o Volku, pa se ni spomnil, kdo je to, ne? Moraš mu povedati, da bi Turk Jože rad govoril z njim. Turka pozna, ne Volka."

"Tega mu nisem rekel, da si Turk."

"Če mu poveš, bo prav rad prišel. Ali pa pojdem jaz k njemu. kadar ti spet pojdeš."

(Dalje prihodnjič)

Val d'Or, Que.

Vabimo na proslavo 2. obletnice proglasitve Federativne Ljudske Republike Jugoslavije, ki je bila proglašena dne 29. novembra 1945, vse dobromislele in zavedne Jugoslovane kakor tudi prijatelje nove Jugoslavije.

Proslava se bo vršila v Finski Dvorani v nedeljo dne 30. novembra ob 8. uri zvečer.

Tajnik.

ST. CATHARINES

Članstvo Zveze Kanadskih Slovencev se vabi na sejo katere se bo obdržala dne 30. novembra pri bratu J. Kumpu ob 2 uri popoldne.

Vabljeni ste tudi vsi drugi, da pristopite k nam in z nami vred pomagate k naprednosti.

Hamilton Ont

ZAHVALA ZA ČASTITKE IN VABILO NA ZABAVO

Dragi tovariši in rojaki: Upamo, da nam bodo bratski odseki opostili, ker se še nismo zahvalili za prečete pozdrave in častitke k našemu novo-organiziranemu Odseku ZKS v Hamiltonu.

Mi se sedaj z večkrat pomnoženim številom novih članov pristrčno zahvaljujemo za vaše častitke, ki nas opogumljajo in vzpodbujajo k našemu delu v bodoče.

Vse one, katerim bo mogoče priti pa vabimo na našo veliko ustanovno zabavo, katero bo priredil odsek ZKS v Hamiltonu dne 6. decembra v Partizanski Hall-i, Beach Rd. Hamilton Ontario.

Andrew Stritof, tajnik.